Constantius, patriarch of Constantinople, b. 1770
Hey'et-i sabika-'i Kostantiniye

(فهرستهٔ کتاب)

Constantius, patriarch of Constantinople

Heyet-i sābıka-i Kostantıniye

(هیئت سابقهٔ قسطنطنیه)

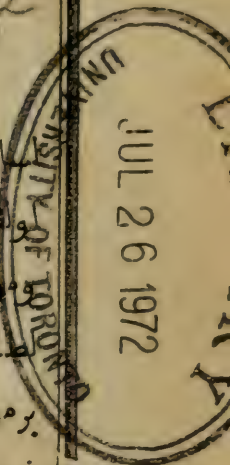
(مقدمه)

اشبو رسالهٔ مختصره درسعادت ایله بلاد ثلثه واطه لرك زمان اوائلده نه حال وهیئتده بولندیغنی ناقل و بونلرده موجود ومفقود بولنان آثار قدیمه نك بیان وتعریفاتنی شامل اولوب جمله نك مطالعه سندن استفاده ایده جکی مأمول بولنمسیله رسالهٔ مذکوره بوکره معرفت عاجزانه مله طبع وتمثیل ایتدیرلمشدر •

(شمسی)

﴿ برنجی فصل ﴾

(ویزاندیون شهرینك اوائل احوالی بیاننده‌در)

لسان رومیده (ویزاندیون) ویاخود (بیزانسیون) تسمیه اولنان بلدۂ مشهوره ایکی برایله ایکی بحر اره‌سنده محاط بر موقع رصین ومتینی سببیله بالطبع مستحکم وحصین لطافتی جهتیله هرحالده تختگاه شاهانه اولمغه شایسته بر موضعده واقع اولوب الیوم یکی سرای وطوپقپوسرایی دینلان محللرك سوری داخلنده. تاریخ میلاددن التیوز اللی سکز سنه مقدم تأسیس وبنا اولنمشدر . محل مذکوره ابتدا موره نواحیسندن (مغاره) مملکتنك حکمداری (ویزاس) نام شخص مجددا طرح اساس مدینه ایتدیکندن زمان مذکورده اوحوالیده بادیه نشین اولان قبائل وحشیه بوامارات مأنوسیت ومعموریتدن دلگیر ومدینۂ جدیده‌یی زیروزبر ایتمکه بالدفعات عازم اولمشلر ایسه‌ده مرقوم ویزاسك

(فداليه) نام زوجه سنك ابراز درايت واهالينك اثبات مدعاى حميت وشجاعت ايلملرى اوزرينه ويزانديون شهرى خصمانك تعديات وتجاوزاتندن امين وخلاص اولمشدر اهالئ مزبوره اولوقتدنبرو جمهور صورتيله اداره اولنوب تواريخ يونانده (هستاسب دارا) ناميله مشهور اولان كسرانك دورينه قدر سربستلكلرينى محافظه ايدرك بعدزمان (اقسرقس) نام ايران شاهنك ممالك يونانه اقتحامنده دوچار انهزام اولمش و(پلاته) معركه سنده عساكر ايرانيه يى پريشان ايدن يونان عسكرى پوسانياسك النه دوشمشلردر

اولوقت ويزانديون شهرى برقاندخى تزيين وتوسيع اولندقدنصكره اهاليسى ايرانلو عليهنده رفع رايت فوز وظفر ايدن اتنه سرعسكرى (الكيو يادك) همتيله اسپارطه جمهورينك ربقهٔ اطاعتندن تخليص كريبان ايتمشلرايسه ده تا اهاليدن (تراسيوولوس) نام كمسنه استحصال حقوق سربستى ايله ينه اصول قديمهٔ جمهورى تأييد ايدنجه به قدر اتنه لونك زير دست تحكملرنده قالمشلردر بوجمهور صورتنده مجلس وجوه مملكت اداره سيله برمدت دخى كچنوب بوارالق اطرافدن

ملل متعدده ایله کاه وکه منافسه ده بحضور وعلی الخصوص ماکدونیالو (فیلیبوسك) اوغللریله بیلرنده چوق شقاق وشور ظهور ایدرك روماقیصرلری یونان وآسیا حوالیسنه تسلط ایتدکلرنده ویزاندیون اهالیسی ماکدونیالودن لایقیله اخذثار وانتقام خلیای باطلنه مبنی رومالولر ایله عقد اتفاقه مجبور بولنمشلر وکیده رك طبیعتیله روماجمهوریتك حکمنه کیرمشلردر

قیاصره دن (وسپاسیانوس) نام ایمپراطور وقتنده ویزاندیون شهرینك معافیات وامتیازاتی رفع ولغو اولنوب صکره (سوه دوس) ظالمك وقتنده اهالی مزبوره قیصرمرقومك بعض خصماسنه طرفدارلق ایتملریله شهر مذکور مبانیٔ اصلیه سنه قدر هدم وتخریب وسکنه سنك اکثریسی اعدام اولندقدن بشقه کرسیٔ ایالت ارکلی قصبه سنه نقل اولنمشیدی عاقبت (آنطونین) نام اوغلونك توسطیله اهالیٔ مرقومه عفواولنوب سوروشهر تجدید واولکی حال وهیئتندن زیاده تزیین اولنه رق مشارالیه آنطونینك اسمنه آنطونیه تسمیه اولندی بنه قیاصره دن (غالوسك) عصرنده ویزاندیون شهری تکرار تخریب وجمله

اهالیسی قتل واعدام اونوب یرلودن (قلوداموس وآتنؤس) نام کمسنه لرك سعی واهتماملریله اولکی حال وهیئتنه کلمش ایکن ایکنجی (قلاودیوس) نام حکمدار وقتنده بحر سیاهدن اینوب اولوقت خریسوپولو تسمیه اولنان اسکداره قدر بوحوالی‌یی نهب ایدن طوائف قراقدن خیلی خسار کورمشدر ٠
حاصلی قسطنطین قیصر رقیبی اولان (ایکینیوسه) ادرنه صحراسنده غلبه ایامسیله مرقوم لیکینیوس و یزاندونه التجا ایدوب شهر محاصره اولندیغندن مأیوسیتی درجهٔ نهایته رسیده اوله‌رق اولوقت خالکدون تسمیه اولنان قاضی کوینه کیجه قرار ایتمش وشهر کندوسنه صداقت کوسترمش ایسه ده اسکدار طرفنده وقوع بولان محاربه‌ده ارتق مرقوم بسبتون مغلوب اولدیغندن ویزندیونلو تسلیمیت صورتنی قبوله مجبور وقسطنطین شهره داخل اولمشدر ٠ بومناسبتله مشارالیه قسطنطین و بزاندیون شهرینی کوردکده موقعنك رصانت وفوائد سائره‌سی انظار حقیقت اشناسنه پوشیده قالمدیغندن محل مرقومده کندی اسمیله مسمی بر بلدهٔ عظیمه احداث وتختگاه حکومتنی اوراده تأسیسه قرار ویرمشدر بو وجهله کرك نامی عالمکیر اشتهار اولان (اغستوسك)

وكرك قیاصرهٔ سائره نك خاطرلرینه دخی سنوح ایتمیان برخصوصی فعله کتوروب کرسیٔ حکومتی ممالك وسیعه سنك مرکزینه نقل ایلمشدر ·
محروسهٔ قسطنطنیه قرق بردرجه عرضنده واقع وساحهٔ کرهٔ ارضده نزهت واعتدال اقلیمیله یکتابر محلده تأسیس اولنوب شکلی مثلث مختلف الاضلاعه مشابه اوله‌رق زاویهٔ منفرجه‌سی آسیا طرفنه دوشمش وضلع شمالیسی لیمان صولری سقی ایدوب ضلع جنوبیسنی مرمره دکزی احاطه ایدر ومثلث مذکورك اساسی شهری غرب جانبندن اوروپایه وصل ایدر ·
قسطنطین بوشهری مقر حکومت اتخاذ ایتمسیله روما دولتنك ایالات شرقیه سنی قره دکز طرفندن اقین ایدن قبائل وحشیه دن صیانت ایلدیکندن بشقه جدیده اهالیسنك فنون وصنایع متنوعه سندن وتجارت کلیه سندن حصوله کلان بونجه محسناتیدخی انتفاع ایتمش بولنمسی مشار الیهك بوموقعی انتخابی یابنده ابراز کمال درایت ایتدیکنه بردلیلدر مشار الیه بر بلدهٔ عظیمه تأسیسی نیتنده فقط کندو نامی قالمسنی تخیل ایتمیوب تبعه سنك رفاه ومعموریت کامله سنی آرزو برله نیت

خیریه سنك تکمیل وتعمیمی خصوصنه زیر حکمنده اولان
کافهٔ اهل هنری استخدام وکبرای ملتنی ترغیب ایتمسیله
فره دکزاورمانلرندن کراسته (ویر یقونیسوس) تسمیه
اولنسان مرمره اطه سندن حسابه کلمز طاشلر تراکم
اولندقدنصکره برطاقم مزین ومنتظم ابنیهٔ عالیه وفاخره
پیدا اولمش وازمنهٔ قدیمه ده شهر تکیر اولان هنروران
مهارت پیشانك کار وآثار جمیله ومصنوعات نادره
ومشهوره‌لری دخی جمع ونقل اولنه رق بر وقتده نظیری
کورلمامش بر بلدهٔ معموره میدانه کلمشدر انجق
مشار الیه یالکز بو ابنیه زینتیله قانع اولمیوب اظهار
تلطیف وعاریت برله روما کبرا وظرفاسنی شهرینه جلب
و بونلرایله برابر عوام ناسدن نیجه بیك نفوسی قسطنطنیه یه
فوج فوج نقل مسکن ایلیه رك صورت جبر وتعدی
کوسترمکسزین ویالکز کمال سخاوت وملایمتله مدت
قلیله ظرفنده مدینهٔ مذکوره هروجهله آبادان اولدی
حتی همسان یوزسنه مرورنده اشبو جدید روماقدیم
رومایه بسبتون فائق ورومیهٔ الکبرا نامنه بالرجحان لایق
اوله رق قیاصرهٔ زمان شهری قره طرفندن توسیع
وسورلرینی ایوبدن مرمره دکزینه قدر تجدید ایتمکله

مجبور بولندیلر
ابتدای بنای قسطنطنیه دن تاریخ فتحنه قدر بیك یوز یکرمی التی سنه مدتده داخل قسطنطنیه ده تکون ایدن ظلم وتعدیات وشایستهٔ رحم وشفقت اولان سکنه سنك کرفتار اولدقلری وقوعات ظالمه ایله رومان ملتنك ذروهٔ عظمت وشجاعتده وادیٔ ذل وعجزه دوشمه‌سی اسباب شایان تحریر وبیان شیلر اولامغله همان بلدهٔ قسطنطنیه نك مهما امکن تعریفی خصوصنه مبادرت اولنور

﴿ ایکنجی فصل ﴾

سور قسطنطنیه بیاننده‌در

شرح اولندیغی وجهله ویزاندیون شهرینی ابتدا ویزاس نام حکمدار سور ایله احاطه ایتدیروب سورلرك ایکنجی بانیسی (پاوسیانیاس) نام اسپارته سرعسکری واوچنجیسی (سوه‌دوس) قیصردر مرقوم سوه‌دوس محاصره هنکامنده قلعه‌یی بسبتون هدم وتخریب ایتمش وصکره کاملا تجدید وتزیین ایلمشدر
سور قسطنطنیه نك دردنجی بانیسی قسطنطین اولوب قیصر مرقوم شهر قسطنطنیه نك براوجنی ویزاندیونك

قلاع قديمه سنه وصل والصاق ايلدی بشنجی باتی
(آزقاذيوس) قيصردر كه عارضهٔ زلزله ايله زير
وزبر اولان باشدن باشه تعمير وترفيع ايلدی التنجيسی
كوچك (تئودوسيوس) قيصرك صباوتنده مربی
ومديری اولان (آنتيموس) اواوب مرقوم تاريخ
ميلادك درتيوز اون اوچ سنه سنده يعنی تاريخ
هجرتدن ايكيوز طقوز سنه مقدم قره طرفنك
سورلرينی توسيع وكمال اقدام و اعتنا ايله بوقدر
ابنيهٔ جسيمه يی ايكی ماه ظرفنده تتميم ايتمش ايسه ده
برعظيم زلزله ده تكرار منهدم اولمسيله شهر امينی
(قسطنطين كيروس) بو استحكاماتی تعمير و ترميم
وايوانسرای سمتنده واقع (اقسيلو كرقو) تسميه
اولنان پرمق قپو بالاسنده لسان يونانيده تئودوسيوس
حكمدار وشهر امينی قسطنطين كيروس بو سوری
التمش كون ظرفنده بنا ايتمشلردر ديو حك ايتديرمش
وازمنهٔ قديمه ده (ركيوم) تسميه اولنان كوچك
چكمجه يه نسبتله ركيوم قپوسی تسميه اولنان يدی قله
قپوسی بالاسنه بنه اولمغله ديكر بر كتبه دخی تحرير
ايلمشدر يدنجيسی غرب طرفنده قره ديوارلرينی

تعمیر ایدن (لئون) قیصردر سکزنجیسی دکز
طرفنده اولان سوری ترفیع ایدن (تیبریوس آبسیمادوس)
نام کمسنه‌در انجق بو دیوار بر بیوك زلزله‌ده تکرار
خراب اوله‌رق (لئون ایساوروس) قیصر معرفتیله
مجدداً بنا اولنمشدر الحاصل (تئوفیلوس) قیصر
لیمان جانبنده اولان قلعه بدننی تأسیس و تزیین
ایتدیرمشدر . (پاکیمرس) نام مورخ قولنجه لاتین
وفرنك اللرینه دوشدیکی اوانده قسطنطنیه‌نك
فقط قره طرفنده کی دیوارلری چفته اولدیغندن
ای تجنی اجنبی اندن خلاص ایلدیکنده (میخال
پائولوغوس) قیصر دکز طرفنده اولان قلعه‌یی‌ده
ایکی قات یاپدرمش و بعد زمان کرك قره و کرك دکز
طرفنده اولان قلعه طرف رخنه پذیر و منهدم
اولدیغنده میخال مرقومك قوجه (اندرونیقوس)
لقبیله مشهور اولان اوغلی اون ایکنجی پائولوغوس
بتون سورك تعمیر وترمیمی امرینه ابراز اهتمام ایتمش
وبعده بیوك خندقك لبنده واقع اشبو ایکی قاتلو قلاع
خارجه‌یی ظلم وغدر یله مشهور اولان آلقسیوس
اپو قافقوس) نام دولت وکیلی دخی (قانتاقوزینوس)

قیصرك هجومندن تستر ومدافعه غرضیله تکفور
سرایندن بدأ ویدی قله قپوسنه قدر تعمیر وترمیم
ایتمشدر . استحکامات مزبوره حقنده (مانول حریسو
لوراس) نام مصنف شویله بسط مقال ایدرکه محروسهٔ
قسطنطنیه نك سوری شهرتی عالمگیر اولان بابل
قلعه سندن بیله اشاغی قالور بریری اولمیوب بیشمار
قلعه لرینك کثافت وارتفاعی و برجلرینك کمال مکنتی
ونردبان ودیوارلرینك عرض وجسامتی وقلعه
قپولرینك زینتی حیرت ساز عیون بشر اولوب یالکز
ایچ روقاتی سوری پیشگاهنده اولان استحکامات خارجهٔ
ثانیه متانتی جهتیله نیجه قلاع حصینه ورصینه یه معادل
اوله رق تخبر اولنه جق شی ایدوکندن بشقه خندقلرك
دخی عرضی وعمقی ودرونلرینده طولان میاهك کثرتی
قسطنطنیه یی صوایله محاط ومستور برجزیرهٔ منیعه
موقعنه ایصال ایتمشدر .

﴿ اوچنجی فصل ﴾

ایوانسرای قپوسی طرفنده ودکز کنارنده اولان
سورلر بیاننده در

اکری قپوایله ایوانسرای ارasında بولنان محلده واقع

بر مستحکم قصرك اسمنه نسبتله بو حوالی یه (ولا کرنه) تسمیه اولنوب اشبو ولا کرنه شهرك یدنجی دپه سندن معدود اوائلده (قوزمیدیون) اسمیله معروف اولان ابوب اووه سنه قدر ممدود ایدی . بو محله قریبنده اولان حضرت مریم کلیساسی قدیمده قلعه خارجنده واقع ایسه ده (هراقیلوس) قیصر عهدنده قلعه داخلنه آلنمش وارمنی (لئون) نام قیصر ولا کرنه خارجنده برقات دیوار دها یاپدیروب حتی بلغارقرالی (قروموسك) هجومندن خوف وهراس ایله محل مذکوره برعمیق خندق حفر وکشاد ایلمشدر .

قسطنطین قیصرك ساحل بحرده بنا ایلدیکی استحکاماتی کوچك تئودوسیوس یکیدن انشاد ایلمش وبعده (آیسمادوس) بونلری تعمیر وتحکیم ایدوب محروسهٔ قسطنطنیه یی نیجه ابنیهٔ جمیله وجزیله ایله تزیین ایدن (تئوفیلوس) قیصردخی بالاده ذکر اولندیغی وجهله بو دیوارلری ترمیم وترفیع ایتدیکی الی یومنا هذا اکثر قله لر اوزرنده موجود اولان لوایحدن ظاهر وهویدا اولور .

لوایح مذکوره د. (تئوفیلوس مسیحی) قیصرك قله سی

وینه بعضیسنده (تئوفیلوس و میخال مسیحی)
ایمپراطورلرك قله سی دیو الفاظ یونانیه ایله محرردر .
آنجق عوارض مختلفه وقوعیله بولبدریاده یتمش
اولان قلعه بدنی ماکه دونیالی (واسیلیوس) قیصرك
اهتمامیله تجدید اولندیغی مدت مدیده دنبرو جوش
وخروش دریادن منهدم اولان اشبو قله یی واسیلیوس
مسیحی مجددا انشا ایتمشدر دیو وضع اولنان لوحه دن
باهر ونمایان اولور وینه نیجه محللده مرور شهور
ودهور ایله دیوارلر رخنه پذیر ومنهدم اوله رق تعمیرینه
(مانوئیل قومنینوس) قیصر صرف سعی واقدام
وآلچق اولان محللرینك ترفیعنه (میخال پالئولوغوس)
قیصر بذل مقدرت ایتمشدر . قسطنطنیه نك قره
طرفنده واقع ایچ قلعه سی اوزره بنیاد اولنان ایکی حصنك
الك متین ومستحکمی قصر مدور معناسنه (استرونکیلون
قصترون) تسمیه اولنان یدی قله اولوب حصن مذکور
لاتینلرك محاصره وهجومندن اولجه (ایساق انکلوس)
قیصرك امریله بنا اولنمش ایسه ده مذکور محاصرینك
ایادی قهر ووحشتندن خاك ایله یکسان اولوب بعدزمان
(یوانی قانتاقوزینوس) قیصرك امریله تعمیر اولندیغی

مر قومك تأليف ايتديكي تاريخك دردنجي قسمنده
شو يله جه مسطوردر كه يالدزلوقپوده اولان حصن متين
ومستحكم رصانت ومتانتي جهتيله يكتا اولوب ايچ
قله سي قسطنطنيه نك ديوارلري اوزرنده واقع وشهرك
يالدزلوقپو تسميه اولنان بابي آنلرك اراسنده ظاهردر .
بو قله لر بيوك يونمه مرمر طاشيله ياپلمش اوله‌رق
يكپاره كبي كورينور .
(يواني پالئولوغوس) صندالئ ايمپراطوري يي ضبط
ايلدكده بو قصري هر نقدر هدم وتخريب ايتمش
ايسه ده تبدل روزكار ايله ينه تجديدينه مجبور اولدقده
(لئون صوفوس) قيصرك ياپديرديغي عزيزلر و(ماوريكيوس
قيصرك بناسي شهيدلر كليسالرينك انقضاسندن
وذيقيمت اشياسنك حاصلاتندن قله لري تعمير واول
محلدن دكزه قدر برليمان حفر ايتديرمش وصكره يلدرم
سلطان بايزيد خضرتلرينك تهديداتنه مبني بو استحكاماتي
ينه كندي اليله ييقمشدر فتح قسطنطنيه دنصكره
دور سلطان محمد خانيده حصن مذكور تجديد وسكز
كوشه لي مخروطي الشكل يدي قله ايله تحكيم اولنه‌رق
يدي قله تسميه اولنوب تواريخ مختلفه ده بعض ملل

خرستیانیه رؤساسی واجنبی مأمورلری ل محاوده
حبس اولنمشدر ودور حمیدیه ده بوقصر بسبتون محترق
اوله رق مجدداً بنا وتعمیر قلنمشدر .
سورك ایمان طرفنده اولان زاویه سنده الیوم ایوانسرای
تسمیه اولنان محلده (ولاکرنه) قصری و (آنما) قله سی
اولوب بوایچ قلعه ده ظهوره کلان حادثات شایسته
نقل وتسطیر اولمغله اجمالاً ذکرینه مبادرت
قلنور .
شویله که ولاکرنه سراینی (آناستاسیوس دیقوروس)
نام کمسنه ازسرنو انشا و (مانوئیل قومنینوس) قیصر
دخی بر کبیر سلاملق داٸره سی علاوه سیله توسیع وکندی
فتوحات وافعال برکزیده سنی (موزایق) تعبیر اولنان
یالدزلی ورنکلی طاشلرایله تنقیش وتصویر ایتدیرمشدر
بعده سرای مذکورك اطرافنده اولان سورمتینی
(ایساق آنکلوس) قیصر بنا ایدوب (قانتاقوزینوس)
قیصر مظفراً قسطنطنیه یه داخل اولدیغی کونده
ایمپراطوریچه (آنایی) واوغلی (یوانی) یی سرای
مذکوره قپاتمش وقربنده اولان قله ده دخی (آنما)
نامنده برعاصی حبس اولنه رق اومحله مسفورك اسمی

ویرلمشدر .
ولا کرنه قصرنده نیجه متعینان ملت وباخصوص ایساق آنکلوسك تحت ایمپراطوریدن طرد ایلدیکی اندرونیقوس قانتاقوزینوس قیصر علنا انواع حقارت واذیت ایله زنجیربند اولنمش ومرقوم قانتاقوزینوسك دامادی یوانی پاڵولوغوس بر پادشاهك امرینه امتثالا اوغلی اندریقوسك کوزلرینه میل چکدیروب اولاد وعیالیله نه اول محلده تسجین ایتدیرمشدر .
صکره مرقومدخی غلطه لاتینلرینك اعانه سیله محبسدن فرارومظفرا بلده یه دخول ایدوب پدرینی وقرنداشلرینی بالمقابله محل مذکورده حبس ایلدی عساکر عثمانیه طرفندن قسطنطنیه محاصره قلندقده بلاط قپوسندن تا ولا کرنه قصرینه قدر ساحل بحرك محافظه سنی قسطنطین پالئولوغوس قیصر (نوطراس) نام سرکرده یه احاله ایتمش وصکره بودخی عیال واولادیله آنماقله سنه التجا ایلمشدر .

﴿ دردنجی فصل ﴾

قسطنطنیه نك قپولری بیانندهدر

محروسهٔ قسطنطنیه قپولرینك بحثی مؤرخینك اختلاف

اقوالی جهتیله مختل ومختلف وعلوم وفنونه میل
وتوغل ایدنلره تحقیق امر مشکل ومکلف اولوب
چونکه فتح خاقانیدن صکره بعضیسی سد وبعضیسی
مجددا کشاد ومرور ایام ایله جمله سنك اسامیٔ
قدیمه لری تحویل اولندیغندن کمال استقصا وتفحص
ایله ممکن مرتبه تحقیق اولنمش اولان معلومات جزئیه
افاده وبیان اولنور .

سرای بورنندن ایوبه طوغری ساحل دریاده اولان
قپولرك اولکیسی قسطنطین قیصرك وقتنده کبرای
قوی الاقتدار دولت روما شهرندن نقل مکان ایله یالی
کوشکی داخلنده برمحله اعمار والیوم طوپقپوسراینك
بنا اولندیغی محلده برعالی قله انشا ایتدیرن (اوجنیوسه)
نسبتله اوجنیوس قپوسی تسمیه قلنمشدر (زینون)
قیصرك وقتنده (جولیانوس فیلوقوزموس) نام
کمسنه شهرامینی بولنه رق بوقپویی تعمیر واوزرینه
لسان رومیده برتاریخ تحریر ایلمشدر حالا یالی کوشکی
قپوسی دینور . ایکنجیسی (نئوریون) یعنی لیمان قپوسی
تسمیه اولنوب خارجنده برکوچك لیمانده صکره دن
قایقخانه لر بنا اولنمش واول محله باغچه قپوسی دینلمشدر .

اوچنجیسی بالق بازاری قپوسی اولوب اسکی وقتده دخی غلطه یه آندن کلدیکی مشهوردر . دردنجیسی زندان قپوسی اولوب مدیونلر بو قپو قربنده برقله ده حبس اولنور ایدی . بشنجیسی اودون قپوسی آلتنجیسی ایازمه قپوسی یدنجیسی اون قپانی قپوسی سکزنجیسی جب علی قپوسیدر . طقوزنجیسی ایا قپوسی اولوب مذکور قپونك یاننده (آیاتئودوسیا) کلیساسی بولنه رق عایسك اون طقوزنجی آیاتئودوسیا یورطیسی کونی قسطنطنیه فتح وتسخیر اولندیغندن اورایه آیا قپوسی دینمش وکلیسای مزبور جامع شریفه تبدیل وکل جامع تسمیه اولنمشدر . جامع مذکور درونده صاغ طرفنده برمزار اولوب طاشنك اوزرنده « اشبو مزار حضرت عیسی نك شاکردلرینکدر » ذیو محرردر . وبنانك آلتنده بر واسع مغاره ومزارلق دخی اولوب فقط کلیسای مذکور کیمك بناسی اولدیغی امر مجهولدر . اونجیسی یکی قپو اولوب فتح خاقانیدن صکره آچلمشدر . اون برنجیسی (پترو) قپوسی اولوب قلعه نك ایکنجی بدنی اورادن باشلار والیوم روم پطریقخانه سی بو ایچ قلعه ده بولنوب آندن صکره پترو قپوسی وفنار قپوسی

آچيلور . قلعهٔ مذكوره فتحدن اول پترو قصرى تسميه اولنوب درونده راهبه لره مخصوص بربيوك مناستر بنا اولنمشيدى . فاتح حضرتلرى مناستر مزبورى صدر اعظم ميخال اوغلو محمود پاشانك والده سى نصرانيه يه احسان بيورديغى تاريخلرده منقولدر . اون ايكنجيسى فنار قپوسيدر . اون اوچنجيسى بلاط قپوسى اولوب دها اوته ده (كينيغوس) يعنى آوجى قپوسى تعبير اولنان برقپو بعد الفتح سد اولنه رق الان اوزرنده حضرت ميكائيلك برمرمردن مصنوع صورتى كورينور وقديم الايامده اسكى ترسانه تعبير اولنان محل بلاط خارجنده واقعدر . اون درذنجيسى فتحدنصكره كشاد اولنان ايوانسراى قپوسى اولوب سبب تسميه سى آنك داخلنده برعالى سراى ايمپراطورى آثارى موجود اولمسيدر . اون بشنجيسى قلعه خارجنده ايوب يولنده واقع (اقسيلو پورته) يعنى اغاج قپو اولوب باب مذكورك ديوارى آستانه نك جميع قلعه ديوارلرندن آلچق و ساحل بحره قدر ممتددر . قديمده بو ديواره بدن وطابيه معناسنه (پروتيكزمه) و ياخود ولاكرنه جناحى تعبير اولنديغى استانبول بطريقى (نيكفوروسك)

(هراقلیوس) قیصر تاریخنده مذکوردر .
بو محلدن تا مرمره دکزینه قدر ممتد اولان سور باشلایوب اکری قپویه قدر ایکی باب مسدودی واردر . برئی ولاکرنه ایازمه‌سی قربنده اوله‌رق (قومنینوس) قیصرلک ایاغنده قلعه ایچنده موجود اولان سرایک قپوسی اولوب فتحدنصکره سداولنمش ودیکری (پرولیئی) تعبیر اولنوب قلعه اتصالنده واقع باغچه‌لر ایچنده قالمشدر قره طرفنده واقع قلعه قپولرینک اولکیسی (خرسیا) و (قارسیوس) و (قالیغاریا) اسملریله موسوم اولان اکری قپودر وروم مزارستانی اتصالنده باب مذکور قربنده فتحدن صکره مسدود اولان برعدد خندق قپوسی اولان (قالینیقوس) اسمیله معروف اولوب اوته‌سنده دیکر برخندق قپوسی دخی یانده واقع برخراب کلیسانک اسمیله (آسومات) قپوسی تسمیه اولنمشدر .
اشبو آسومات قپوسنک آثاری حالا تکفور سرایی خارجنده مشهوردر اندن اوته (کیرقوپورته) تعبیر اولنان مشهور خندق قپوسی واقع اولوب مدت مدیده مسدود قالدقدنصکره محاصرۀ قسطنطینیه‌ده طشره‌یه

لشکر اخراجیچون بوقپو کیفما اتفق اجدیرلوب
طوپ قپواوکنده محاربه اولنورکن برالق اللی قدر
غازی اورادن برجلری داخل اولدقده اردلرنده دشمنی
کورن روم عساکری اکری قپودن همان شهره فرار
ایله استانبولك فتحنه بوقپونك آچلسی بادی اولمشدر
قره طرفنك ایکنجی قپوسی سور قسطنطنیه بناسنده
لیمان طرفندن ومرمره ساحلندن باشلایه‌رق ایکی
طقم عمله‌نك برلرینه قاوشدقلری محلده کشاد اولنوب
اول مناسبتله (میریاندریون) یعنی اون بیکلرقپوسی
تعبیر اولنان باب ادرنه‌در دها ایلروده الیوم دیوار ایله
مسدود دیگر بر قپو دخی مشهوددر اوچنجیسی
(آیوررومانوس) تسمیه اولنان طوپقپوسی اولوب
باب مذکور واطرافنده واقع قله‌لری حین فتحده
جسیم طوپلر ایله دوکله‌رك هدم اولنمش و فاتح
حضرتلرینك اورادن آستانه‌یه دخوالری عقیبنده
قسطنطین قیصر اول مقامده شجیعانه مقاومتله هلاك
اولمشدر دردنجیسی (ملاندیسیا) تعبیر اولنان
مولوی‌خانه یکی قپوسی وبشنجیسی باقلی ایازمه‌سنك
قربی جهتیله (پیکی) یعنی پیکار قپوسی تعبیر اولنان

سلوری قپوسیدر ·
التنجیسی کوچك چکمجه نك نامنه اوله‌رق رکیوم
تسمیه اولنان یدی قله قپوسی اولوب فاتح حضرتلری
یدی قله دیوارلرینك تعمیری اثناسنده باب مذکوری
دخی تجدید بیورمشلردر · بوقپونك یاننده تئودوسیوس
قیصرك غلبه وفتوحاتنی تشهیر ایچون عادت متقدمین
اوزره بنا ایلدیکی برعالی ومزین باب غلبه واقعدر باب
مذکوره (خریسو پورته) یعنی یالدزلی قپو دینوب
بالاسنده قیصر مرقوم تونج والتوندن کمال زینت
و رونق ایله فوز وظفرینی تصویر ایتدیره رك
اولوقتدنبرو سفردن مظفرا عودت ایدن قیاصره نك
شهره اورادن دخوللری معتاد اولمش واوزینه لسان
لاتینده (ظالمك قهر وتدمیرندن صکره تئودوسیوس
قیصر غلبه سنه نشان اولق اوزره بومحلی تزیین
و بوقپویی تذهیب ایلمشدر) دیو تحریر قلنمشدر
بوقپونك نه‌سببه مبنی سد اولندیغی معلوم اولمیوب
فقط فرنك عسکری قسطنطنیه یی محاصره ایلدیکنده
وندکلولر ایچرو هجوم ایدوب کیرر ایکن اهالیدن
برکره فراری بوقپویی یکیدن اچدردقلری وصکره دن

پالئولوغوس قیصر وقتنده، تکرار دیوار اوراديكي تواريخده مسطوردر مرمره دكزی طرفنده، واقع قپولرك اولكيسی سابقده، باب عتيق تسميه اولنان نارلی قپو وايكنجيسی صماتيه قپوسی اولوب (ايپصوماتيا) دخی دینوردی بو بابك قربنده، برمرتفع ستون اوزرنده، برصنم اوله‌رق اول محله باطل بت معناسنه (پسوماتئوس) ياخود. يوكسك صنم معناسنه (ايپصوماتئون) دينديكی سببدن اسم مذكور ايله اول قپويه ايپصوماتئون وصكره تحريف اولنه‌رق صماتيه تسميه اولنديغی بعض آثارده، مشروحدر اوچنجيسی قربنده اولان برقديم كلنسامناسبتيله (آيوس امليانوس) تسميه اولنان داود پاشا قپوسی ودردنجيسی (ولنغه) يكی قپوسی اولوب بو يكی قپو بالاسنده، (تئودوسيوس قيصرك امرينه امتثالا (كيروس) لقبيله مشتهر قسطنطين اشبو ديوارلری ايكی آی ظرفنده، كمال اقدام وسرعتله مجددا بنا ايتديرمشدر) :يولاتنجه محرردر وتئودوسيوس قيصرك بناسی اولان (الفتريوس) ليمانی بونك يانده، واقعدر بو محله لانقه وصحيح اوله‌رق ولانقه تعبير اولنديغی قربنده ولانقه اسميله مشهور

برسرای بولنمسندن نشأت ایلمشدر . بشنجیسی
قدیمده (قونووسقالی) یعنی کوچك اسکله تسمیه اولنان
قپودرکه یانده پالئولوغوس قیصرلك بناسی برلیماندخی
اولوب مؤخرا بیك ایکیوز اوتوز بش تاریخنده بولیمانك
محلی ودیوارلری وبیوك طاشی ودیرك وپارچه لری میدانه
چقمشدر . بولیماندن اوته برباب مسدوددخی اولوب
ارسلان قپوسی تسمیه سیله مشهور ایدی اوراره الیوم
قدرغه لیمانی اطلاق اولنور وبومحلده اولان طولمش
لیمانی قیصرلرك عصرنده (جوستینو) قیصرك
زوجه سی (صوفیانك) اسمیله صوفیون لیمانی تسمیه
اولنمش واوطرفه ناظر سرایه دخی صوفیانه تعبیر اولنور
ایدی الیوم الفتریوس لیماندن تابورایه قدر بوموضعلر
بتون محله اولمشدر مورخینك نقلنه کوره صوفیون
لیمانی خارجنده دکزده (ووایئون) دینور برمجف
قله اولوب ایچنده اسطوانه شکلنده ایچی بوش آلت
اوله رق پوریاس ولوطوس روزکارلری شدتله اسدکجه
قله نك ایچنه کیروب برآواز نغمه ساز حاصل اولوردی
التنجی باب چاتلادی قپو درکه قدیمده شمال قپوسی
تسمیه اولنوب قسطنطین عهدنده رومادن جلب اولنان

چنبرلو طاشی چکردکاری تیور قپو بو در باب مذکورك داخلنده قلعه لرك اوزرنده کوچك تئودوسیوسك مشهور قرتال سرایی واقع اولوب و بنانك اثارندن برقاچ مرمر پنجره وارسلان رسمی الآن سور اوزرنده مشهوددر سرای لیزانی دخی بو محلده درت کوشه لی بیوك طاشلر وکوزل مرمرلر و رسملر ایله بنا وتزیین اولنمشیدی یدنجی باب آخورقپوسی اولوب جوارنده بولنان برمنا سترن بوکا قدیمده (اودیی تریا) قپوسی دینوردی .

استانبول بوغازنده اسکداره ناظر اولان ابواب اولا (میخال ودستیادسه) نسبتله معروف اولان بالقخانه قپوسی ثانیا (تئوفیلوس) قیصرك بناسی ایکی قله ارهسنده واقع اولوب (آیاواروارا) تسمیه اولنان طوپ قپودر بو قپو سلطان محمود ثانی مرحومك اوائل سلطنتنده قله لرله هدم و یرینه طوپ قپوسرای همایونی بنا اولنمشدر قدیمده (آیوس دیمتریوس) کلیساسی بو محلده واقع ایدی بو سرای بورنندن تا یدی قله قپوسنه وارنجه بتون ساحل دریا بیوك و محکم قیالر ایله مستحکم وامواج بحردن محفوظ اولمشدر وشهر دیوارلرینك دائرا

مادار طقوزبيك بشيوز قولاج يعنى درت ساعت قدر امتدادى واردر .

﴿ بشنجى فصل ﴾

شهر قسطنطنيه نك محلاتى بياننده‌در

بانىٔ قسطنطنيه روماشهرينك تقسيمنه امتثالا شهرينى غلطه ايله برابر اون درت محله اعتبار ايدوب هر برينه برر مختار ومختارك معيتنده برر يدبانله برقاچ مأمور ترتيب ايتمش و بونظام (آرقاديوس) قيصرك عهدينه قدر باقى ومتمادى اولديغى تواريخ مختلفه‌ده كورلمش ايسه‌ده بو اصولك صكره نقدر استقرار ايلديكى معلوم دكلدر قسطنطنيه نك ابنيهٔ قديمه وآثار سائره سنى تعريف ايدنلرك تأليفاتندن برشى استفاده اولنه ميوب مرور ايام ايله آثار مذكوره‌نك اكثريسى خرابه زار ومنهدم وبلكه بسبتون منسى ومنعدم اولديغندن رأى العين مشاهده وتفحص اولنه بيلديكى قدر تفصيل وتعريفنه مبادرت قلنور شويله كه محلات مذكوره‌نك اولكيسى ويزايديون اولوب اليوم يكى سرايى وطوپقپو سرايى محتويدر بومحلده نيجه قديم كليسالر وقديمده (مانغانه) دنكنه تعبير اولنان آلات موضوع اولديغى

مخزنلر محلند، تأسیس اولنمش اولان بالقخانه قربنده،
بر عظیم مناستر وایچولو کوشک یاننده، ارقادیوس
قیصرك مشهور حماملریله برایازمه و بوستانجی باشی
برنده اولان تئودوسیوسك طاشی وسائر ایمپراطورلره
مخصوص ابنیه‌لر موجود ایدی .
ایکنجی محله ینه اولکی دپه‌ده واقع اوله‌رق آیاصوفیایی
واسکی جبخانه تعبیر اولنان (آیا ایرینی) کلیساسنی
و بیوك مجلس سرایله بر عظیم وغایت مکلف وتصاویر
ایله مزین عالی حمامی مشتمل ایدی . اوچنجی محله سائر
کلیسادن بشقه الیوم کوچك آیاصوفیا جامعی تسمیه
اولنان (سرکیوس) مناستر ینی وآت میدانیله حالا
دفترخانه اولان (کستوروس) یعنی دفتردار سراینی
وبالاده ذکر اولنان قرتال سرایله چاتلادی قپو
قربنده‌کی سرای لیمانینی ومؤخرا ارسلان خانه اولان
پطریق سراینی وسلطان احمد جامع شریفی برنده،
اسکداره قارشو واقع و برقاچ جسیم معبدی حاوی
(دافنه) سراینی ودردنجی محله مشهور بر بیوك چالار
ساعتله مزین باقرجیلر چارسوسنی و برچوق کلیسالر
ایله شهرك بیوك محکمه سنی وسابقا جبخانه قسله سی

اولوب مؤخرا دارالفنون مكتب همايونى بنا اولنسان محله يانده، واقع اولەرق اوائلده مدت مديده ارسلان خانه اولان (آيو يانى) كليساسى و يرەباتان تعبيراولنسان قسطنطين سارنجنى و بر بيوك كتبخانەيى حاوى ايدى . بشنجى محـله ايلك دپه ايله ايكنجى دپه اراسنده، واقع اولوب نيجه حمام وكليسا وحوض وستون وچشمه ايله اليوم باب عالى بنا اولنان شهر محكمه سنى وقربنده درزى خانه اولان كليسايى واموزحربيه نظارتى قوناغنى وآلتنجى محله برطاقم كليسالر ايله وفاعيدانى وقيصرلرك خلعت امپراطورى يى اكتسا ايتدكلرى الان سرعسكرقپوسى اولان اسكى سرايى واكايقين چنبرلوطاش تعبيراولنان ستون ودها سنا ومرمر قپولر و بنالر ايله مزين قسطنطين ميدانى ويدنجى محله اوچنجى دپه اوزرنده واقع اولوب (ولانديانوس) قيصرلك بناسى اولان حاملر ايله قزلرينه مخصوص اولەرق اليوم باب فتوا پناهى اولان سرايى و بوغه ميدانى تعبيراولنسان ساحه ايله درونده، بولنوب فى زماننا بذستان دينلان بنايى مشتملدى . بوميدانده تودوسيوس قيصرك برجسيم وغايت معنون ديكيلى طاشى اولوب سلطان

سليم اول عهدنده اندوس روزكارى شدتيله ييقلمشدر .
وينه بو ميدانده دها سائر اصنام وابنيهٔ عاليه‌دن بشقه
مخروطى الشكل وانواع محكوكاتايله مزين برستون
اولوب قاعده‌سنك درت يوزنده فصول اربعه‌يى ايما
ايدن برر روزنه‌ وذروه‌سنده ميل اوزرنده قز صورتنده
باقردن برصنم اولوب اشبو صنم روزكار قنغى طرفدن
اسر ايسه يوزينى اول طرفه چويرمكله نه روزكار
اسديكى آندن آكلاشيلور ايمش . آنجق فرنكلر
قسطنطنيه‌يى ضبط ايلدكلرنده بوقدر آثار نادیده‌يى
بستون تخريب ايلمشلردر . سكزنجى محله لاله‌لى جامعنك
بولنديغى محلده شهرك بيوك مكتبلرينى وسلطان بايزيد
تربه‌سى يرنده تئودوسيوس قيصرك سراينى وبوغا
ميدانك بقيه‌سيله شهزاده جامعى موقعنده (پاولوس)
كليساسى وطقوزنجى محله قوم قپوايله لانغه‌يكى قپوسى
وبرقاچ روم كليساسيله اليوم بودروم جامعى اولان
(ميرلئون) مناسترينى وشهزاده جامع شريفى محلنده
وسيع حماملر ايله آرقاديوس سراينى وشهرك بغداى
انبارلريله اوكنده اولان ميدانى محتوى ايدى وشو
ميدانده باقردن بركيله اولچيسى وضع اولنمشيدى .

اونیجی محله فاتح جامع شریفی یرنده حواریون کلیساسنی
والیوم زیرک جامعی وخالجیلر کوشکی تعبیر اولنان
(پاندوقراتور) و (پناخرانتوس) کلیسالرینی
و (والانس) یعنی بوزطغان کمرینی وقزطاشی دینلان
(مارسیانوس) دیرکنی وقسطنطینک بناسی اولان
چقور حمامی واون برنجی محله بشنجی دپه ده واقع اولوب
حالا کل جامع دینلان آیاتئودوسیا کلیساسنی وفتحیه
جامعی اولان (پاماقریستوس) کلیساسنی وسلطان
سلیم جامعی موضعنده بر مناستر ایله (پلاکیدی)
(واودوقسیا) نام ایمپراطور بچه لرک سرایلرینی
مشتملدی . اون ایکنجی محله یدنجی دپه ده صولو مناستر
دینلان (پریولپتوس) مناسترینی ویکی باغچه ده
(پولکریا) نام ایمپراطور بچه نک سراینی ومولوخانه
قپوسندن تا یدی قله وصماتیه سمتلرینی ومولوخانه
قپوسنده صغر پازاری دینلان میدانی حاوی ایدی
وتئودوسیوس وقتنده برغه دن نقل اولنان بر مجف
باقردن اوکوز صنمی بو میدانده اقامه اولنه رق اول
سمته اوکوز محله سی اسمی اطلاق اولنمشیدی . بعضا
اعدام اولنه جق آدملر اول صنمک ایچنه قپانوب آلتندن

آتش و یربله رك اتلاف اولنوری دی التی مرمر دخی
بو محلهٔ وسیعه داخلنده اولوب بو سمت اواثلده سوردن
خارج بولنه رق بعض ستونلر ایله مزین اولدیغندن
یونانیده اورایه طشره دیرکلری معناسنه (اقسوکیونیون)
وصکره غلط اوله رق (اقسمرمره) یعنی التی مرمر
دینمش وبو محل کوچك تئودوسیوس عهدنده سورایچنه
آلنمش ایدی اون اوچنجی محله بتون غلطه یی
اون دردنجیسی حالا قعریه جامعی اولان (صوتیروس)
کلیساسنی ومهرماه سلطانك بنا کرده سی ادرنه
قپوسی جامعی اولان (ایوس یورکیوس) کلیساسنی
وتکفورسرایی دینلان (اودومون) سمتنی وایوانسرای
جامعی اولان (پتروس) وکوچك مصطفی پاشا اولان
(آیوس نیقوله) کلیسالرینی و ولاکرنه قیصرینی
وحمامنی واغاقله سنی وبرطاقم ابنیهٔ جسیمهٔ سائره یی احاطه
ایدردی اشبو اودومون تسمیه اولنان تکفورسرایی
کوچك تئودوسیوسك وقتنه قدر شهردن یدی طاش
آتمی خارج بولندیغندن یدنجی منزل معناسنه
اول حوالی یه اودومون دینمشیدی .

التنجی فصل

محروسهٔ قسطنطنیه‌ده بولنان صوکمرلری و یوللری بیاننده‌در

قسطنطنیه‌ده خارج سوره بولنان قدیم ایکی بیوك صوکمرینك بریسی (آدریانوس) ودیکری قسطنطین قیصرك بناسی اولوب بعدزمان (والنسی) و(جوستیانوس) قیصرلر شهری تزیین وتوسیع ایلدکلرنده بونلری دخی تعمیر ایتمشلردر بوجوستیانوس کمرینك صوبی بلغارکوبی قربنده اوحدالدین دره‌سنده واقع درت بندن کلوب (ایدرالیس) چاینك صولری دخی آکا منصب اولور والیس کمرینك صوبی عوض کوبی وخلقه‌لی کوبی بندلرندن و(واندرونیقوس قومننو) قیصرك بنا ایلدیکی قله سبیله یونانیده قله معناسنه برغوس تسمیه اولنان قریه قربنده انشا ایلدیکی ایکی بیوك بندن کلور بوکا خلقه‌لی صوبی تسمیه اولنوب شهره ادرنه قپوسندن برقاچ لغمدن کیرر وفاتح وسلطان سلیم وسلیمانیه وبایزید وسلطان احمد ویکی سرای کبی بوکسك محلره توزیع اولنور برکیفیت غریبه اوله‌رق مذکور برغوس بندلرینك

بانیسی اندرونیقوس قیصر وانلری مجدداً تعمیر ایدن
سلطان عثمان ثانی مرحوم اختلال احوال دولتده
برطاقم فسده یوزندن چوق زحمتلر چکمشلردر اشبو
والنس بندلرینی فاتح حضرتلرید نخی تجدید بیوروب
بوصولری شهره کترن بوز طغان کمرینینه والنس
قیصر قاضی کوی دیوارلرینك تقاضیله قسطنطنیه
ایچنه اوچنجی تپه نك اوکنده بنا ایتدیرمش وقیاصره
وقتنده بالدفعات تعمیر اولندقدنصکره نهایت قانونی
حضرتلرینك همتلریله بستون تجدید بیورلمشدر
بوکرلردن بشقه قسطنطینك بناسی دهاسائر زیرزمین
صو یوللری اولوب علی بك کویی طرفلرندن قانونی
مشارالیه حضرتلرینك بناسی اولان اکری قپو تقسیمنه
داخل وایکی قول اوله رق بری سلطان سلیم اتندن
آت بازاری مقسمنه واندن آق سرای ویکی جامع
وچوقور چشمه ویکی قپو وکدك پاشا ونخلبند
ویره باتان وکلخانه وطوپقپو سرای همایونی کبی
طاغتکی آلچق محلره واصل ودیکر قولی ایوب وبلاط
وتایدیقله طرفلرینه جاری اولور ٠
واثنلده بوصولر اکری قپو داخلنده حالا خراب

دیوارلری مشهود بر بیوك ساربجد، مجتمع اولوب شهره
اورادن تقسیم اولنور ایدی . الیوم قرق چشمه
شهرتیله معروفدر . قسطنطنیه یه کلان میاهك
اوچنجی نوعی تورنج صولری اولوب فرهاد پاشا
چفتلکی ولتروس وطوپجیلر وبهرام پاشا کویلری
طرفلرندن جمع ویکی باغچه وصولوقه وطوپ قپو
حوالیسندن شهره کیروب امیربخاری وسرجخانه
وسبجیلر وحسن پاشا خانی وچارشو ونور عثمانیه
ومحمود پاشا حوالیسنه ودیکر قوللری حکیم اوغلی
علی پاشا ومعجونجی اطرافنه توزیع اولنور .

﴿ یدنجی فصل ﴾

حاملر وسرایلر بیاننده در

قسطنطنیه یه شفابخش صولرك جلبی خصوصنده،
سلاطین عظام حضراتی قیاصرهٔ سابقه نك آثار
اقدامنه علاوه اولنه رق متعدد چشمه وکمر وحاملر
بنا بیورمشلردر . انجق اوائلده شهره زینتبخش اولان
یکرمی درت مکلف وجسیم حاملك اکثریسی منهدم
وخراب اولمسیله قدیمدن فقط قسطنطین بناسی اولان
چوقور حمام قالمشدر .

قسطنطنیه نك هرطرفده بنا اولنمش اولان ایمپراطور
سرایلری بالجمله منهدم اولوب قسطنطین بناسی اوله‌رق
سناتو مجلسنه وایمپراطورلر جلوسنده البسهٔ رسمیهٔ
قیصریت اکتساسی الاینه مختص اولان بیوك سرای
عرصه‌سنده فاتح حضرتلری اسکی سرایی بنا ایتدیرمشدر
(واساديوس) یاخود تکفور سرایی دیدکلری محلی
ابتدا بیوك قسطنطین قره طرفنده اولان سورك توسیع
وتمدیدندن مقدم خارج بلده‌ده بنا وصکره
جوستنیانوس قیصر تعمیر ایله اودوءون جواری
محکمه لکنه تعیین ایلمشلردر . صکره ایمپراطوریچه
(آننا) ایله اوغلی (یوانی پالئوغوسك) عصرلرنده
سرای مذکور مجلس مثابه‌سنده قالمشدر . بو محلك
سبب تسمیه‌سنی لسان رومیده صاحبك وخداوندك
معناسنده اولان (تو کیریو) لفظ مرکبندن نشأت
ایتمشدر . وبو سرایك اشاغیلرینه دخی سرای
معناسنه اولان (پلاط) اسمندن طولایی بلاط تسمیه
اولنمشدر . وسرای مذکور همان مشرف خراب
اولوب ستونلرینك اکثریسی وکمرلری وقپو آرقلری
هدم اولنمشدر . شمال جانبنه ناظر اولان برنجی قاتك

پنجره لری اوستنده حالا برقارتال ایله رومجه (پ خ) حرفلرینك صورتلری محكوك ومشهود اولوب اشبو حرفلر مجددا بنا ایدن پالئوغلوس قیصرك اسمنه اشارت اولمق محتملدر . سرای مذكور مخالف سمتده واقع اولمسیله افراط خرابیتی سلاطین عظام عثمانیه حضراتنك مستلزم عدم رغبتی اولدیغندن علی حاله ترك وبراراق دروننده شیشه خانه تأسیس اولنه رق الحالةهذه اعتباره محلی قالمامشدر .

سلطان بایزید جامعی جوارنده قدیم الایامده بیوك تئودوسیوس قیصرك سرایی واقع اولوب سفرای اجنبیه یه بورادا اكرام اولنوردی . انجق قسطنطنیه نك الك واسع ومستحكم سرایی برنجی تپه ده سلطان احمد جامعندن تا آخور قپویه قدر اسكداره قارشو واقع وددروننده برقاچ قصر وسرایی حاوی اولوب سرای مذكوری قسطنطین بنا وصكره (هراقلیوس) ودها سائر قیاصره توسیع وتزیین ایلمشلردی . اولوقت عظیم ضیافتلر وبیوك رسملر بو سرایده اجرا اولنمقده ایكن اواخر دور قیاصره ده بتون بتون متروك قالوب

پرده داری میكند در قصر قیصر عنكبوت

بوم نوبت میزند بر گنبد افراسیاب
مفهوم عبرتمونی مصداقنجه فتح خاقانیدن صکره یری بیله غائب اولمشدر .
سوركلیمان طرفنده كی زاویه سی قربنده بولنسان و یا كرنه سراینی ابتدا (آناستاس دیقوروس) نام كمسنه بنا و صكره (میخال قومنینوس) تجدید و بر دیوارایله احاطه ایلمشدر . سرای مذكوره قصر بالا دینوب اوزرندن بالقلی حوالیسی كوریندیكی و بعض یورطی كونلری قیصرلر سرای مذكورده آلای ایتدكلری تواریخده منقولدر . بو بنا فتحدن صكره خاك ایله یكسان اولوب ایوانسرای قپوسی ایچنده فقط براز دیواری مشهوددر . و بومحلده اولان جسیم حمام وابنیه نك موجود قالان برجزئی الیوم كموربجی وسودبجی مغازه سی اولمشدر .

﴿ سكزنجی فصل ﴾

قسطنطنیه نك صارنجلی وديكلی طاشلری بیاننده در
شهر قسطنطنیه یی موسم صیفده ندرت میاهدن صیانت ایچون قیاصره بعض محللرده حوضلر و صارنجلر حفر و بناسیله مسافهٔ بعیده دن صولر كتورمشلردر .

انجق اول وقتده موجود اولان طقوز صارنجدن
شمدیکی حالده فقط آتیده ذکر اولنانلر قالمشدر * اولا *
قسطنطنیه نك ایاصوفیه سمتنده واقع یره بطان
صارنجی تاعلی بك کویی حوالیسندن یرالتندن کلان
قرق چشمه صولرینك فضله سنی جمع ایدر اشبو صارنج
غایت مکلف وطولا اون التی وعرضا یکرمی سکز صره دن
عبارت اوچیوز اوتوز التی سماقی ستونله مزیندر
* ثانیا * فضلی پاشا قوناغی موقعنده آت میدانته ناظر
(فیلوقسن) صارنجی الیوم ایپك بوکیجی اصنافنك
دستکاهی اولهرق مبالغه ایله بیك بردیرك دینوب حقیقتده
ایکی یوز یکرمی درت مرمر دیرکی واردر * ثالثا *
اول محله یقین پیکخانه طرفنده تئودوسیوس قیصرك
غایت مصنع وقبه لی ودیرکلی برکوچك صارنجی اولوب
* رابعا * صالمه طمرقده ینه ایپکجیلره مخصوص
(آسپاری) و * خامسا * سلطان سلیمده چوقور
بستان دینلان صارنجلردر * سادسا * قمریه
جامعی وتکفور سرایی ارهسنده الیوم اوستی آچق
بستان اولوب هراقلیوس قیصر وقتنده بنا اولنمش
اولان رؤسای ملتدن (دونوس) نام کمسنه نك

سارنجیدر ❊ سابعا ❊ صماتیه وقوجه مصطفی پاشا
بیننده یه چوقوربستان و (آیو موکیو) تسمیه اولنان
آنسطاس قیصرك و ❊ ثامنا ❊ زیرك جامعی التنده
مصنع درت صره ستونله مزین (فوقاس) قیصرك
❊ تاسعا ❊ بودوروم جامعنه یقین (مودستون)
نام شهر امیننك سارنجلریدر . دها سلطان محمد
جامعی قربنده چوقور بستان وآجی چشمه دینلان
محلده حوالیون سارنجی وایلرو ده ادرنه قپوسی قربنده
(ارقادیوس) حوضی اولوب بونلرك حالا دیوارلری
ودیوار خرابه لری موجوددر بونلردن بشقه قسطنطنیه نك
زمینی چوق یرده بوش اوله رق صکره دن حریقلرده
اوزری طولمش وکیره جك یرلری غائب اولمش نتیجه
بودورومهلر وکمرلی ابنیه اولوب بعض بنا تملری حفرنده
مرمر پارچه لری کبی دراوانقاضی ظهوره کلمکده در .
قیاصرهٔ روم افعال برکزیده وفتوحات مشهوره لرینه
علامت واثر اولمق اوزره محروسهٔ قسطنطنیه ده رفع
ورکز ایتدکلری دیکلی طاشلرك قطعاتیسی قالمشدر .
اولکیسی یانیق دیرك دخی تعبیر اولنان چنبرلی طاش
اولوب بونی قسطنطین قیصرك رومادن جلب

وذروه‌سنه بر مشهور ومصنع صنم اقامه ایتمش ایسه‌ده
مرور اوقات ایله صنم مذکوره صاعقه اصابت
ایتدیکندن برطرفی قرلمش وبعده شدتلو اوطوس
روزکاریله بسبتون ییقلمشدر .
ستون مذکورك ارتفاعی طقسان ودوری اوتوز قدم
اوله‌رق سکز پارچه قزل سماقی طاشدن معمول و بونلر
بربرینه باقر چنبرلرایله مربوط اوله‌رق خلقك حرمتنی
استجلاب ضمننده تملنه حضرت عیسی وقتندن قالمه
بعض ذیقیمت اشیا قونمشدر . اطرافنده کی ابنیه‌نك
ارالق محترق اولمسیله بوطاش همان ییقلمق
اوزره ایکن بوندن یوز التمش سنه اول بعض تیمور چنبر
وعادی دیوار ایله جزئیجه تعمیر اولنمشدر . ایکنجیسی
سراجخانه جوارنده برباغچه ده واقع قزطاشی
دیدکلری (مارسیانوس) قیصرك میلی اولوب الیوم
اولکی کوزللکندن فقط بر باشلغی کورلمکده‌در .
عوام رومك اعتقادینه کوره بونك اوزرنده اولان زهره
صنمی اوکندن کچن زنانك اهل عفت وعصمت اولوب
اولمدقلری علنا معلوم اولورمش . اوچنجیسی
یکی سرای باغچه‌سنده سرو یلر اره‌سنده کورینان

(سمؤن) ستونیدر که تؤدوسیوس قیصر غوط قومنی
بوزوب طونه کنارلرنده اسکان ایتدردکده بونی
رکزواوزرینه رسم مجسمنی رفع ایلمشیدی . دیکلی
طاشلرك قصوری آت میداننده در . انجق قدیمده
شهرك التمز بن ستونلری طاوق پازارنده وعورت پازارنده
واقع تؤدوسیوس وارقادیوس میدانلرنده اولوب
ایچرولرنده نردبانله چیقلور وطشره لری کمال تناسب
ومهارت ایله معمول مرمر رسملر ایله معنون شهوار
اثرلر ایمش . اشبو ستونلرك اولکیسی یاوز سلطان سلیم
عهدنده روزکار شدتیله ییقلمش ودیکری خیلی طیانوب
کرك زلزله وکرك حریق عوارضندن اطرافه
مخاطرسی ملحوظ اولدیغندن کوپریلی مصطفی پاشانك
وقتنده مخصوص هدم اولنوب فقط کرسیسی قالمشدر .
(آغستؤن) دینلان میدانده جوستنیانوسك برضملو
ستونی دها اولوب دور حضرت قانونیده بودخی
ییقدیریله رق یرینه برچشمه بنا اولنمش وحین فتحده
قسطنطین قیصرك سر مقطوعی قان ایچنده بو درك
التنده قونیله رق صکره وفا میدانده برخان کوشه سنده
دفن قلنمش ایدوکی توارخده مسطوردر .

﴿ طقوزنجی فصل ﴾

آت میدانی بیاننده‌در

اسکی وقتلرده، روم خلقنك غایت مجبور اولدیغی آت وعربه قوشیلری آت میداننده اجرا اولنوب درت اطرافی دیوار ایله مسدود مرمر نردبانلو محفل وقدمه‌لر وغربی جانبی مسند ایمپراطوری ومائیلی ویشللی اوجاقلرینك محلی ایله مزین اوله‌رق بنای قسطنطنیه یورطیسی کونی بوراده جانباز و پهلوان ودها هر درلو اویونجیلر سیر وتماشا اولنورایمش . بومائیلی ویشللی اوجاقلری اسکی ینکیچریلر وروسیه‌ده (استرلیچلر) کبی برطاقم عاصی وزوربا مجمعی اوله‌رق اختلال ورقابتلری نهایت روما دولتنك انقراضنه باعث اولمش وبونلره تقلید اصکره‌لرده، سرای همایونده بامیه‌جی وحلوه‌جی اوجاقلری تحدث ایتمشدر . بو میدان وسیعك برجزئی سلطان احمد جامعی حوالیسنده، ودیکری قلیج خانه وارسلانخانه ونقاشخانه ودفترخانه ومهترخانه ابنیه‌سنده، غائب اولمشدر . میدان مزبورده موجود بوقدر صنم وستون وسائره بالاده ذکر اولندیغی اوزره برارالق شهری ضبط ایدن فرنك طائفهٔ جاهله‌سی اننده

خراب اولمش وفقط اوچ دیکلی طاش صدمات بی امان
زماندن خلاص بوله بیلشدر . وبعض مرمر ابنیه سی
بقیه سندن قانونی حضرتلرینك صدر اعظمی ابراهیم
پاشا اول جوارده برمعلا سرای بنا واوکنده اولان
غایت جسیم مرمر ستونلر اوزرینه مجارستان
و(بودین) فتحنده ضبط ایلدیکی عظیم صنملری
اقعاد ایلشیدی . انقلابات زمانله خلق بواصنامی
خاکله یکسان ایلدکده اول دیرکلر دخی بعض ابنیه ده
قوللانلشدر . موجود اولان دیرکلرك بری مصردن
نقل اولنمش یکپاره وهرمی برقزل سماقی اولوب اسکی مصر
حروفی اشارتیله اوزرنده * اشبو اثر جزیلی مصر
وصعید حکمداری وصانع عالم عالینك معتقد وخادمی
ملك (طوتموزس) بومیلی حکمت صمدانیه نك شان
وعظمتنی توقیرایچون اعمال ایتدیرمشدر * دیو محرردر
بوطاشك ارتفاعی یدیقدمدر . وآنی تئودوسیوس
علامت ظفر اولمق اوزره اسکندریه دن کتوردوب
اوتوز ایکی کون ظرفنده دیکدیرمشدر . وقاعده سنك
یوزینه کندوسنك وزوجه سیله اولادینك تحت
اوزرنده تصویرلرینی ودیکر یوزینه دشمنلرینك

کندوسنه تابع اولدقلرینی واوچنجی یوزینه آت میدانی
اویونلرینی وديدنجیسنه الند، علامت نصرت اولان
اکلیل ایله تصویرینی رسم ایتدیروب بوندن بشقه
اشبو قاعده، نك دیدنده دیکلی طاشك رفع ورکزنده
قوللانیلان آلاتك وآت میدانینك رسملری حك اولنمشدر
اصلندن بودیرکلرك زرو سنده بر یالدزلی کره اولوب
شدتلو لوطوس ایله برارالق دوشوب پارلنمشدر .
تؤدوسیوسك بوطاشی دیکدیکی زمینه یقین یرده
روجه، ولاتینجه ابیات محرردر . ایکنجی دیرك
قسطنطینك موردن کتوردیکی باقردن معمول ییلانلی
ستون اولوب اشبو ستونك برباشنی فاتح مرحوم ابراز
قوت ومهارت انچون قابجیله دوشروب دیکر
ایکی باشلری بوندن یوز التمش سنه اقدم بر کیجه قیریلوب
چالنمشدر . واوچنجیسی (قسطنطین پورفیرو ینیتوسك)
اورمه دیرکی اولوب حالاچیوی یرلرندن تبین ایتدیکی
وجهله اوزری تاباشاغی به قدر یالدزلی ورسملی باقر قاپلو
ایکن الیوم طاشلری خط عمودن چیقمغه عن قریب
بسبتون ییقلوب برکون موجب خسارا اوله جغی
بدیداردر . بونك ارتفاعی طقسان درت قدم وقاعده سی

يدى قدم اوچ پارمقدر .
آت میدانندە بوستونلردن بشقه درت یالدزلی بارکیر رسمی اولوب التادلق جهتیله دنیاده نظیری یوغیدی اکثر مؤرخلرك قوالنه كوره بونلر اوائلده موردده واقع (كوردوس) شهرندن رومایه واندن قسطنطین زماننده استانبوله نقل اولنمشیدی . ملل غربیه شهری تسخیر وكمال وحشتله هرطرفنی غارت ایلدكلرنده بونلروندیكه كوتورلمش واندن برمدت صكره برنجی ناپولئون پارسه نقل ایله انهزامنده اوستریایه اعاده اولنمشدر . وبوصنملر قدیمده كوردوسه مخصوص والتون وكموش وباقردن مركب بر مخلوط ومعتبر معدندن مصنوعدر .

❊ اوتنجی فصل ❊

ایاصوفیه بیاننده در

ایاصوفیه بناسنك جسامتی ودروننده بولنان بوقدر اویمه‌لو ستونلرك كثرتی ودیوارلرنده اولان انواع مرمر ورخام وصوان وسماقی طاشلرك زینت واحتشامی جهتیله براثر بیمثل اولوب بونی اولا قسطنطین احشابدن انشا و* حكمت ربانی * معناسنه ایاصوفیه تسمیه ایتمش

وبرالق محترق اولسيله بومعبدی تئودوسيوس تجديد ايلشدر . صكره جوستنيانوس قيصرك وقتنده ظهورايدن وشهرده اوتوز بشبيك كشينك تلفنه باعث اولان عظيم فترتده تكرار عارضهٔ حريقه دوچار اولوب نهايت قيصر مرقوم اواقدر شورش واختلالدن صكره خلقه برموجب تسلي وتفخر اولمق نيتيله اليوم مشهوراولان كبيرومحتشم معبدی بنا ايلشدر . اووقتك متفنن ومشهورا ولان (آنتميوس) و(ايسيدوروس) نام ذاتلره بوخصوصی احاله ايدوب انلرده متقدمينك قبه لو بنا اصولنی وهمده خرستيانلرك حاج واری رسمنی كمال مهارتله تناسب ايتديررك نظيری كورلممش براثرميدانه كتيرمشدر . انجق ابرازهنر ايچون غايت باصيق ياپلمش اولان قبه برزلزله ده ييقيله رق يرينه يوكسكجه ومتين ومستحكم ديكر برقبه بنياد اولنمش وبرچوق ستونلرايله تقويت ورصانت ويرلشدر . وبوبنايه جوستنيانوس قيصرك مدت سلطنتنك سكزنجی يعنی سنهٔ ميلاديه نك بشيوز اوتوز بشنجی سنه سندن بدأ اولنوب آلتی ييل تمامنده اتمام واون سكز سنه دنصكره بعض محللری تعمير اولنمشدر . والكاشاغی

تخمینله ایکی ملیون یالدزلتونی یعنی ایکی یوز یکرمی بیك
کیسه کتمشدر . مرقوم آنتیوسك مهارتنه دلیل
اوله جق نیجه فقره لر نقل اولنوب از جمله خانه سی
اتصالنده براسمدیکی ادم اولدیغندن بیوك تنجره لرده
صولر قاینادوب بوغیسنی بوریلر ایله طوانه ویردیکی
و بو بخارك ضربیله خانه زلزله یه اوغرایوب ایچنده
اولنلر بالجمله فرار ایلدیکی بعض تواریخده مندرج اولمغله
مرقومك شدت قوت وابوره دخی واقف ایدوکی
استدلال اولنور . بنانك شرقی طرفنده حالا محراب
اولان محل برعظیم یارم اسطوانه شکلنده اولوب
ایچروسنده اوچ نصف دائره کورینور و بونك
قارشوسنده غرب طرفیدخی بوصورتده اولوب
فقط اورته ده اولان نصف قبه سی مقعر اولمیه رق
قبوزه مناسبتله دوزجاملق یاپلمشدر . جامعك یانلرنده
بیوك کمرلر التنده التقاتده قرق و یوقاروده التمش عمود
اولوب بونلر یکرمی ایکیشر آرشون ارتفاعنده نادیده
مرمر ورخام ویشم وسماقی دیرکلردر (آیاثلوغ)
و (آتنه) و (روما) و (اسکی استانبول) ابنیهٔ
قدیمه سندن جلب اولنمشدر . وایاصوفیه نك دیوارلری

نسامحفلی تعبیر اولنان یوقارو قاتك کمرلرینه قدر انواع ذیقیمت طاش لوحه لری ایله اورتیلوب پروازلرینه طاشدن بیراقلرو چیچکلر ایشلنمشدر . اندن یوقاریسی وانت قاتك دخی کمرلری (موسیون) و (موسائیق) تعبیر اولنان یالدزلو ورنکلو سرچه ایله تزیین اولنوب بیوك قبه لرده و دیوارلرده بعض ملائك ومعتبرانك و بنایی تعمیر ایدن ایمپراطورلرك تصویرلری واردر . الیوم اوزرلرینه یالدز صوانمشدر . ایاصوفیه نك ایکی قات صوفه سی اولوب هر برنده مرمردن ومکلف اویمه لو توج قنادلو غایت مزین نیجه قپولر واردر . و بوقپولرك بری اوکنده برقویی اولوب برمشهور زیارتکاه ایدی . اشبو جامع شریفك طولی محرابدن حوالینك بیوك قپوسنه قدر ایکیوز التمش طقوز عرضی شمالدن جنوب طرفنه قدر ایکیوز قرق اوچ ارتفاعی قبه نك مرکزندن زمینه قدر یوز سکسان سکز قدمدر . بناسی تاریخندن صاری سلطان سلیم ثانی دورینه دکین تکرار تعمیر ونهایت عصر اصابتحصر حضرت شهنشاهیده کلیا تجدید صورتنده تعمیر و ترمیم بیوریله رق زینت قدیمهٔ بنائیه سی اعاده وذیبا یشغرزی طاق

وديوارى اولان موزايقلرڭ كل آهكدن آيدنه كبى تطهير وكشاده اولنه‌رق حق بودركه پادشاه عالمپناه افندمز حضرتلرى بانئ ثانيلك عنوانه شايان وازمنهٔ قديمه‌نك موجب شرفى اولان بيك اوچيوزيللق بويله برآثرڭ نه‌اولديغى شمدى عيان اولمشدر ٠

﴿ اون برنجى فصل ﴾

كليسادن مبدل اولان جوامع شريفه بياننده‌در

قياصرهٔ رومك ورؤساى ملتك قسطنطنيه‌ده كمال اهتمامله انشا ايلدكلرى بيشمار كليسالرك همان جمله‌سى فتح خاقانيدنصكره منهدم وخراب اولوب يالكز جوامعه مبدل اولانلر قالمشدر ٠ اياصوفيه دنصكره بونلرك اولكيسى (پاندوقراتور) تسميه اولنان زيرك جامعى اولوب (ايرينى) ايمپراطوريچه‌سى واوغلو (مانوئيل قومنينوس) قيصرلك بناسيدر دها عهد قريبده بونلرك موزايقدن تصويرلرى ديوارلرده ظاهر اولوردى ٠ بناى مذكور بغايت عالى وواسع اولديغندن فرنكلر قسطنطنيه‌يى استيلا ايلدكلرنده اورايى سراى اتخاذ ايلمشلردى ٠ بو معبدده قياصره خاندانندن چوق كسه‌لر دفن اولنوب حتى تلف اولميار صندوقه‌لرينك برى

الان جامع اولنه چشمه مثابه سنده وضع اولنمشدر ․
ایکنجیسی (آپی اپوستولی) یعنی حواریون دیدکلری
کلیسا احتشامده همان ایاصوفیه یه نظیر اوله رق خاندان
قیاصره دن بری سی وقتنده ٥ ایکی سنه قدر روم
پطریقخانه سی اولمش وصکره (یناديوس) پطريق
اورالری اسلام محله سنه قریب اولمق ملابسه سیله
فتحیه یه نقل ایلدکده معبد مذکور خراب اوله رق
عرصه سنه فاتح جامع شریفی یاپلمشدر ․ وبو جامع
شریفدخی برعظیم زلزله ده منهدم اولمسیله سلطان
مصطفی خان ثالث دورنده اعالی اوله رق بنا بیورلمشدر ․
مومی الیه یناديوس روم ملتنه دولت عثمانیه طرفندن
نصب بیورلان ایلك پطريق اولوب فاتح حضرتلرندن
پك چوق التفات وحرمت کورمش برذات فاضل
ومشهوردر ․
اوچنجیسی چرچر محله سنده واقع مریم انا کلیساسی
ودردنجیسی (پاتقاریست) وصفیله مشهور فتحیه
جامعیدر ․ بو معبد کرانقدر سرچه لر ایله مزین
وتأليفات وتوارخی مشهور آفاق اولان (اناقومنینی)
ایمپراطوریچه نك وسلطان بایزید ثانی یه التجا ایدن

(پانثوغوسك) قبرلریله معنون اولوب تاسلطان مراد ثالث عهدینه قدر روم پطریقخانه‌سی اولمش واولوقت مترپولیتلرك منافسه ومنازعه‌لری سببیله جامعه تبدیل قلنمشدر . وبشنجیسی صماتیه قربنده (یوانی واپذیسی) یعنی حضرت یحیی دینلان میراخور جامعی اولوب برقاچ کره خراب اوله‌رق بوندن یتمش سنه اول کلیاً تعمیر اولنمش واسکی سارنجنك ومصنع ستونلرینك حالا بعض بقیه‌سی قالمشدر . آلتنجیسی (سرکیوس) کلیساسی دینلان کوچك ایاصوفیه اولوب قدیمده بوراسی برمناستر اوله‌رق جلوسندن اول جوستیانوسك مسکنی اولدیغندن برعالی ومکلف وبی نظیر دیرکلر ایله مزین معبد یاپمشدر .

یدنجیسی (میرلئون) تسمیه اولنسان بودرم جامعیکه اوائلده راهبه مناستری ایدی . سکزنجیسی آت میداننده واقع اولوب یقین وقته قدر ارسلانخانه والیوم النسه خانه اولان (آیوس تئولوغوس) کلیساسیدرکه اصلا اثری قالمامشدر . طقوزنجیسی شهر مناستری وصوتیری مناستری اسملریله مشهور اولان قعریه جامعی اولوب بودخی جوستینیانوس وقتنده بنا ومنارسی یاننده برلوحه‌ده

بكوك (تءدر) حروفندن تبين ايلديكى وجهله مشاهير ارباب هيئتدن (تئودوروسك) سعيله تجديد اولنمشدر . خارجنده اولان كرلرى وحجرلرى بتون موسايقه ايله مزين وقپوسى اوزره مرقومك تصويرى مرسومدر . اوننجيسى (ايوتئودورو) دينيلان وفا جامعيدر .
اون برنجيسى قالبجيلر كوشكى قربنده (پناخراندوس) اسميله شهرتكير اولان معبددر . ياوز سلطان سليم امريله تبديل اولنوب حالا قبله ديوارى خارجنده بعض يونانى كلمه لرى كورينور . اون ايكنجيسى اون قپانى داخلنده (پانده پوپتيس) يازوجى محله سنده حضرت يحيى كليسالرى دينيلان اسكى عمارت ومناستر جامعلريدر
اون درديجيسى جوستنيانوسك حضرت ميكائيل نامنه انشا ايلديكى محمود پاشا جامعى واون بشنجيسى خرستيانلر يننده ايازمه سى غايت معزز ومحترم اولوب (آيوس آندرءآس) دينيلان قوجه مصطفى پاشا جامعيدر .
مذكور جامعى ياوز سلطان سليم وزراسندن سيروزلو مصطفى پاشا تعمير واحيا ايلشدر . بونك حوليسنده سرويى اغاجنده اولان زنجير دائر چوق افسانه لر منقولدر

اون التنجیسی صالمه طمرقد مانوئیل منستری اولان
کفه لی جامعیدر . اون یدنجیسی سرایده اسکی جبخانه
وموزه اولان (آیاایرینی) کلیساسی اولوب قسطنطین
وقتنده بنا وجوستنیانوسك همتیله تجدید اولنمشدر .
هر درلو آلات واسلحهٔ قدیمه وانواع نوادر انتیقه بوراده
محفوظدر . وطوبخانهٔ عامره مشیری مرحوم
فتحی پاشانك وقتنده اقدامیله نادیده وعتیق خیلی
اشیای نفیسه جلب وجمع اولنه رق قونلمشدر . بوندن بشقه
یکی جامع موقعنده دخی قدیمده (بربرینی) کلیساسی
وارمش . اون سکزنجیسی ایونسرای قپوسی داخلنده
عتیق مصطفی پاشا جامعیدر بونك اسم قدیمی (پتروس)
(ومارقوس) کلیساسی ایدی . اون طقوزنجیسی
ایاقپوسی درونده (یانئودوسیا) دینلان کل جامعیدر
یکرمنجیسی بوزطاغان کمری قربنده قلندرخانه
جامعیدر . قبه لو وکارگیر وابنیهٔ قدیمه دن الیوم فقط
قالنوکلیسا شهرتیله معروف (مغولیوتیسا) کلیساسی
روملرده قالمشدر . بومعبدی وکوچك جعفر محله سنی
فاتح حضرتلری معماری (خریستودولوسه) برقطعه
فرمان عالی ایله اعطا واول فرمانی یاوز سلطان سلیمدخی

بنه معماری رجاسیله تصدیق ایدیلوب حالا بو سندات موجوددر . فتحدە بو محله التجالیدن روسا وعساکر ونفوس کثیره قتل اولنه‌رق اورایه قانلو کلیسا واوکنده شهید دوشن اسلامك اسمیله بو سمته سنجاقداری یوقوشی دینلمشدر . بو کلیسانك بانیه‌سی میخائیل بالئوغوسك (اباقا) خانه تزویج اولنه‌رق مغول لقبی ویریلان قزی (ماریا) در بوندن بشقه صماتیه‌ده سرویلو (آیوس یورکیوس) تسمیه اولنسان اوفاق بر کلیسا خرستیان النده قالمشدر . قدیمدن قلان دیکر بر کلیسا (پریولپتوس) وصولو مناستر دینوب سلطان ابراهیم دورنده حرم همایونه التسان بر ارمنی قزینك تحریکیله ارمنی ملتنه ویرلمشدر . نهایت مرسومه‌نك مساعدهٔ دور وزمان ایله فسادی آرتوب برطاقم مصالحه مداخله ایلدیکندن تسمیم اولنه‌رق ورطهٔ هلاکه القا اولنمشدر . اشبو کلیسا وقتیله غایت مکلف اولوب دهایقینده دیوارلری بتون موسائیقله مزین ایدی .

اون ایکنجی فصل

بعض مواد متفرقه بیاننده‌در

قیاصرهٔ قسطنطنیه جسیم کتابخانه‌لر تأسیس وتنظیمنه

بذل وسع مقدور ایدوب بعد الفتح بعض نوادر کتب
قدیمه ودها اثار اشیای غریبه ونفیسه خزینهٔ همایونده
حفظ اولندیغنه دائر چوق کلام کچمشدر انجق
برطرفدن پاپالرك کتب عتیقه جلب واستحصالیچون
کوندردکلری آدملر بعض نادیده یونانی کتابلرك سرای
همایونده محفوظ اولدیغنی تأمین ایتمش ودیکر طرفدن
طوسقانه دوقه‌لری وندیك بالیوزلری بو کتابلری
سرقت ایده‌بیلانلره نیجه اجرلر وعد وفرانسه ایلچیلری
دولتجه سعی ونفوذنی بیدریغ ایلمشلر ایسه‌ده برشی
بوله‌مامشدر وحین فتحده تألیفات مؤرخین
وفلاسفه‌نك قطار وعربه ایله صوقاقلرده صاتلدیغنی
اول عصرك مصنفلری بیان ایلمشدر فقط خرمتیان
زماندن بعض تحف ومعتبر اشیانك سرایده قالدیغی
دور سلطان محمد رابعده برالتون قوطیده برنفیس
شی بولنوب اول شیئك سلطان سلیمان ثانی زماننده
مالطه قرالرینه اهدا وارسال اولنمسندن مستبان در
بالاده شرح اولندیغی وجهله ایوانسرای خارجنه
تا ایو به قدر (قوزمیدیون) تسمیه اولنوب سلطان
سرایلری موقعنده کلیسالر وقصرلر (وجوستینیانوسك)

بناسی اوله‌رق دوه کوپریسی دینور اون ایکی کمرلی
برجسر جسیم وارایدی ودفتردار اسکله سنده برسرای
یاننده (ایوس تماس) لیمانی ومناستری ومیدانی اولوب
اول سرایده نیجه اختلالر ظهور ایتمشدر دها
ایلروده بشقه کلیسالر اولوب فرنکلر وصکره بلغارلر
شهری محاصره ایتدکلرنده جمله‌سی خراب اوله‌رق
مرور زمان ایله انقاضی ابنیهٔ سائره‌یه صرف اولنمشدر
سور قسطنطنیه‌دن طیشاری باقلو ایازمه‌سی موقعنده
اوته‌دنبرو برکلیسا ایله عظیم قیصر سرایلری بولنوب
زلزله وقتل وسائر عوارض روزکار ایله خراب اولدقجه
ینه تجدید اولنه‌رق نهایت فتحده اورالری بسبتون
دوزلنمش ومؤخرا ایکیوز قرق طقوز تاریخنده تملری
بولنه‌رق غایت مکلف برکلیسا یاپلمشدر بونزهتکاه
سرایلر قیاصره وقتنده بهاریه اتخاذ اولنمشدر
قدیمده داودپاشا صحراسنده دخی سرایلر اولوب
اول محله سلطان بایزید ثانی وزراسندن داودپاشا جامع
ومکتب وعمارت بنا ایتمش و برارالق برسرای دخی
انشا اولنوب مؤخرا قشلایه تحویل قلنمشدر بوندن
بشقه پارس سفیری محمد افندینک رسملری اوزره

كاغدخانه ده سعدآباد انشا اولنمزدن اول علی بك كوینده یاپدیریلان خسروآباد قصری عرصه سنده دخی بعض آثار قدیمه كورلمشدر دها بروده سودلیجه وخاص كوی محله لرنده قشلا ودوكمخانه اولان محللرده ایكی كلیسا واقع اولوب اولجوارده (جوستنیانوس) بناسی دیكر بر كلیساده دخی ازوقته قدر اسكی حمام وچشمه لرك صحلری موجودایدی ودكزه طوغری دها بروده (میخائیل پالئوغوس) قیصرك اذنیله جنویزلر ابتدا فقط تجارت ایچون تحصن ایدوب كیدرك زورایله یاپشدقاری غلطه شهر یدر بونك اطرافنه اون ایكی قپولو برمتین قلعه یاپمشلرایسه ده ینه هم قورقولرندن هم بعض خام امیددن طولایی محاصرین عثمانیه یه اعانه ایدوب بعدالفتح بعض اویغونسز حركتلرینه مبنی طرد اولنمدرق بتون قره دكز تجارتی اللرندن كتمشدر بو محلده اولان آثار جسیمهٔ قدیمه دن فقط دفعتله كلیسا وجامع اولان عرب جامعی وجنویزوقتندن غلطه قله سی قالمشدر وطرابزون ایمپراطوری (قومننوسك) اوغلی (آلقسی) فاتح حضرتلرینك امریله غلطه اوست طرفنده اسكان اولنه لی اورایه بك اوغلی

دینلمشدر ابتدا ویزاندیون پتپرستلرینی خرستیانلغه دعوت ایدن (ایوس اندریاسك) مقامی وکلیساسی قدیمده اویون یرلری اوله رق (اباندیون) (وآرکیرو یولیس) دینلن فندقلی محله سیدر یاننده طولمه بغچه ده دخی برغایت درین لیمان اولوب یونان طرفندن ابتدا مرمره وقره دکز جانبلرینه بحرا سفرایتمکله مشهوراولان (یاسون) نام کمسه یه استناد له غایت معروف برلیمان ایدی واوائلده دها اوته ده یان یانه دیکلی ایکی عموداولمغله اورایه بشکطاش معناسنه (دیپلو کیونیون) اطلاق اولنوردی واورته کویه (ایوس فوقاس) ودفتردار بورننه کلید معناسنه (قلیدیون) دینورایدی وبونك یوقاروسنده (آیوس دیمتریوس) ایازمه سی والیوم ارنود کویی دینلن برمکلف کلیسااو (استیه) قریه سی وارایدی انقاضی حصار بناسنده قوللانلدی بیکلد همایون آبان قصری عرصه سنده ماتابانه مختص برمرمر اسکی معبد وحزار بورننده برعطارد معبدی اولوب حصارموقعی دکزی یارارکبی طشره چیقدیغندن بوغازکسان معناسنه (لموقوپیون) دنسورایدی ازمنهٔ عتیقه ده اول محله برکوپری انشا اولنوب

اكاسره دن دارای اولان عسكری اورادن اوروپايه
كچديكی تواريخده مندرجدر اندن شيطان اقطيسنه
(رودس) وباغطه ليماننه اول محلده (ويزانديون)
خصماسنه غلبه ايدن قرالبچه (فداليايه) نسبتله
فداليه ليماني وهر كونه سرو يلك معناسنه (كپاروديس)
دينوردی بو محلده بريو كسك معبد قديمك اثاری
مشهودايدی واستنيه يه ديكر بر معبدك اسميله
(صوستنيون) دينوب يكی كوی براو مانلق يرايدی
وقلندرده ايازمه قربنده اولان قريه (پذيقوليز)
يعنی ميمون ليمانی تعبير اولنورايدی ترابيه اغزنده كی
(قناسيكی) درسنده متعدد ابنيه اثاری اولوب اليوم
يرلری سرای اولمش وطرابيه يه دوا معناسنه
(فارما كئوس) وشفا معناسنده (ترابيا) تسميه
اولنوب كرج بورننه (ويانيترا) وبيوكدره يه (واتی
قولپوس) دينمشيدی بيوكدره كليساسی عظيم زيارت
محلی اولوب استانبوله هجوملرنده فرنك عساكری
بواوه ده اردوقورمشدی قديم الايامده مزار بورننده
نيجه معبدلر وفنارو رده حصار اولوب اندن قارشويقه يه
بوغازی سد ايچون برزنجير كريله رك حصار مذكور
كمرك محلی اولمشيدی بعض اثاری حالا موجوددر

اندن بیوك لیمانه (انسیون لیمین) وقربجه یه (ایکنیون لیمین) دینوردی بوموقعده خلیج تمام اولور اورده ساحله یقین اطه مثابه سنده اولان بیوك قیالره (کیانئه) تسمیه اولنوب انده برمعبد قدیم اثاری مشهوددر بوخلیج قسطنطنیه نك صورت شکلنده چوق اختلاف اولنمش ایسه ده بومحلده برینار طاغ ظهور وقره دکزله مرمره ارهسنده اولان دیلی یاروب قره دکزك قبارمش صولری اورادن عبور ایتدیکی واق دکری باصدیغی مواقعك صورتندن دخی تبین ایتمش وروی زمینده پدنظیر و بویله برنزهتکاه اویله بر ولوله وقیامتك اثری اولمشدر اناطولی یقهسی (انکیرلئون) یعنی انکر بورنی وقوم بورنی و بروده (مدیا) قلهسی یعنی اناطولی فناری دیدکلری محللردن باشلیوب صکره پوریاس لیمانه (کیلون) وقیل بورنه (قوراکیون) یعنی قرغلق دینوردی واناطولی قواغنك اوست طرفنده یونان پتپرستلری معبدلر بنا ایدوب قره دکزه کیرمزدن اول کمیجیلر اوراده قوربانلر بوغازلارلرایدی ویوشع طاغنده اولان مزاره (هراقلیس) پتاغی تسمیه اولنمشیدی مجاربورنی وامور یری حوالیسنده (حوستنیانوسك) خسته خانه

وكليسالری اولوب خنکار استکله سی قیاصر نك (میلودیون) دینیلان کهنه بهارسرایلری ومسیرلری اولورایدی وبکنوزده (آمیقوس) نام برپهلوانك یوشع طاغنه دفن قلنديغی تواریخده منقولدر چوبوقلی کوبی ووانی کوبی جسیم مناستیرلر اولوب فوزغنجه‌ده دخی (جوستینیانوس) قیصرك بناسی بتون یاندزانجنده برکلیساو یتیم ومسکینلراسپتالیه‌لری وارایدی بو محله قریب بریردن براوکوزك روم ایلی یقه سنه کچمه سی فقرهٔ معهوده سنه مبنی یونانیده بتون حالیجه صغر معبری معناسنه (دوسپوروس) دینمشدی اوراسی حالا اوکوز لیمانی دیمکله معروفدر اکاسرهٔ کیانیان اناطولی حوالیسنده اولان املاکلرینك ویرکوسنی اسکداره جمع ایتدکلرندن بوشهره (خریسو پولیس) یعنی التون شهری تسمیه قلنمشیدی بوجوارلرده دخی چاملوجه‌یه طوغری ایمپراطور سرایلری وارایدی قربنه دفن اولنان برسرعسکرك قاریسنك اسمیله قرقلا سنه اوته دنبرو (دامالیس) دینوب (مانوئیل قومنینوس) قیصر بالتخانه قربنده اولان منکه قله سندن بورایه قدر زنجیر کرمك اوزره حصارینی تأسیس ایلشدر وقاضی کوینه (خالکیدون)

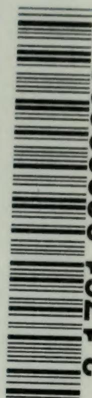
دینوب (و یزندیون) شهرندن یکرمی یدی سنه اول
بنا وغایت مشهور اولان کلیساسنده امور مذهبیه
تسویه سیچون بر بیوك مجلس بطریق ومتروپولیت
جمع اولنمش وکلیسانك انقاضیله سلیمانیه جامع شریفی
انشا اولنه رق شمدی فقط ایازمه سی قالمشدر بوشهر
اوائلده پك مزین اولوب التمش بیوك کمی آلوروزنجیرایله
قپانور بر یاپمه لیمانی وارایدی موده بورنی ویانده ایازمه
محلی سازلق اولدیغندن (قلامیچیا) دینوب رفتار
باغچه سنده معبدلر وسرایلر وحمام ومیدانلر ولیمانلر
اوله رق اوکنده ذکر ایچنده کی قیاده دخی ازمان
عتیقه ده برصنم وارایدی بونلرك بعض آثاری حالا
موجوددر قسطنطنیه حوالیسنده بالاده ذکر
اولنانلردن بشقه طرف فنارلر اولوب بری بر یکی
کورر یوکسك طاغلرده تاحدوده قدر خطلر تشکیل
اولنه رق بر یردن دشمن ظهورنده درعقب آتشلر یانوب
پای تخت قربنده کی قلعه لردن شهرده دخی معلوم اولدقده
همان مدافعه یه ابتدار اولنور ایدی خلیج
قسطنطنیه نك بوموده بورنندن تاروم ایلی ایله
اناطولی فنارلرینه قدر طولی اون بش بیك اوچیوز
وعرضی سرای بورنندن اسکداره طقوز یوزواناطولی

حصارندن روم ایلی حصارینه درتیوز واناطولی
قواغندن روم ایلی قواغنه اوچیوز التمش واناطولی
فنارندن روم ایلی فنارینه بیك ایکیوز بوزقولاجدر
قسطنطنیه جوارنده اولان اطه‌لرك دردی بیوجکدر
انلرك اولکیسی (پروتی) دنیلان قنه‌لو اطه اولوب
مناستروسارنجلری خراب اولمش وبقیه‌سنده کوینی دخی
یکیچریلر ییقمشدر بومحلده نیچه ایمپراطورلر حبس ودفن
اولنمشدر ایکنجیسی (آنتیقونه) دنیلان بوغاز اطه‌سی
اولوب اشبو اطه‌نك الك یوکسك دپه‌سنده اثاری
اوزاقدن مشهود اولان برمناستروارایدی واوراده کی
روم کلیساسنك شکل قدیمی قبه‌لو اولوب عینی کل
جامعنه مشابه ایکن صکره یانوب اخشابدن بنا اولنمشدر
وبوراده دخی نیجه متشخص ذوات حبس واعدام
اولنمشیدی اوچنجیسی خالکی وباقرمعدنی دنیلان هکبه‌لو
اطه اولوب بوراده دخی قیاصره وقتنده مناسترلر
یاپلمه‌رق برینی سلطان ابراهیم دورنده روم ملتندن
ایلك دیوان ترجمانی اولان (پناپوطاکی نیفوسیوس)
تجدید ایتمشدر اکثر روم پطریقلرینك مزاری
بو اطه‌ده‌در .
دردنجیسی مناسترنده قیاصره خاندانندن آدملر

بو اولدیغندن (پرینکیپوس) دینلن بیوك اطه اولوب اشبو اطه ده، معدن بولندیغی محلده، اثری حالا مشهود اولان بر راهبه مناستری وار ایدی جزیرۀ مذکوره ده آثاری الی یومنا موجود اوچ قله اولوب برنی شمال طرفنده، ودیکری آشاغیده، قیو باشنده، ودیکری راهبه مناستری جوارنده، واقعده مذکور قله‌لر فساد وعصیانه تقویت ویرمك غرضیله قسطنطنیه ده، وخلیجده، وبوغاز دوسنده، قله‌لر یاپدیران (آپه قافقوس) ظالمك بناسیدر.

(ترہ بنتوس) وطاوشان اطه سی دینوب الیوم اعمارینه صرف اقدام بیوریلان جزیره بو بیوك آطه نك اوکنده در آنده، دخی بعض مناستر آثاری کوریلور قنالو آطه ایله بوغاز وراسنده، خیرسز آطه‌لر اولوب (پلاته) ودیکری مخروطی الشکل اولدیغندن سوری معناسنه (اوقسیا) دینور واسکی وقتده بونلر دخی منفای اشخاص معتبر اولوردی بونلرده محبس مثابه سنده، درت بودورم ایله برحوضك وسارنجك آثاری بو کونه قدر باقیدر.

فی ١٥ محرم سنه ١٢٨٩

3 1761 06982632 9